

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันระบบ เศรษฐกิจของประเทศ ได้ขยายตัว เจริญก้าวหน้าขึ้นเรื่อยๆ เป็นลำดับ ธุรกิจประกันภัยก็เช่นกัน ได้มีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าขึ้นมาควบคู่ไปกับธุรกิจแขนงต่าง ๆ ของประเทศ และยังมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ธุรกิจแขนงต่าง ๆ เจริญรุดหน้ายิ่งขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้ เพราะนอกจากจะเป็นแหล่งที่มาของทุนระยะยาวในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะ การประกันชีวิต ธุรกิจประกันภัย ยังให้ความคุ้มครองแก่ธุรกิจและประชาชนในการบรรเทา ความเดือดร้อนที่อาจจะเกิดขึ้นได้

การประกันภัยขึ้นมิได้หมายความว่า เป็นการประกันภัยไม่ให้เกิดขึ้นหรือลดความเสียหายได้ แต่หมายถึงการโอนความเสียหายจากผู้เอาประกันไปให้แก่ผู้รับประกันภัย โดยสัญญาว่า เมื่อมีการเสียหายเกิดขึ้น ตามที่ตกลงกันไว้บริษัทผู้รับประกันจะจ่ายค่าเสียหายให้ ตามจำนวนที่รับประกันภัยไว้หรือซ่อมแซมให้ หรือจัดหาทรัพย์สินที่มีสภาพเหมือนกันมาทดแทนให้ ใหม่

การประกันภัยแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ⁽¹⁾

1. การประกันภัยวินาศภัย (Non-Life Insurance) ซึ่งในทางธุรกิจในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่.-

- 1.1 การประกันอัคคีภัย
- 1.2 การประกันภัยทางทะเลและขนส่ง
- 1.3 การประกันภัยรถยนต์
- 1.4 การประกันภัยเบ็ดเตล็ด

¹ กองวิชาการและสถิติ, สำนักงานประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ (พิมพ์ดีด)

2. การประกันชีวิต (Life Insurance) ในประเทศไทยอาจแบ่งออกเป็น 3 แบบ

- 2.1 การประกันชีวิตแบบสามัญ
 - 2.1.1 การประกันชีวิตแบบตลอดชีพ
 - 2.1.2 การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา
 - 2.1.3 การประกันชีวิตแบบบำนาญ
- 2.2 การประกันชีวิตแบบกลุ่ม
- 2.3 การประกันชีวิตแบบอุตสาหกรรม

การประกันวินาศภัย เป็นการให้ความคุ้มครองการเสี่ยงภัยที่อาจจะเกิดแก่ ทรัพย์สิน ชีวิต รายได้ และความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก เป็นองค์ประกอบช่วยให้การพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรมและ เกษตรกรรมสามารถดำเนินไปด้วยความมั่นใจ

ส่วนการประกันชีวิต นอกจากจะช่วยบรรเทาความเดือดร้อน ซึ่งเกิดจากภรรยากรรม ของผู้เอาประกันชีวิตแล้วยัง เป็นการออมทรัพย์ของผู้ถือกรมธรรม์อีกส่วนหนึ่งด้วย ดังนั้นบริษัท ประกันชีวิตจึง เป็นแหล่งสะสม เงินออมของประชาชนและเป็นสถาบันการเงินสาขาหนึ่งที่ช่วย สนับสนุนการลงทุนทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐบาล

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าประกันภัยในประเทศไทยจะพัฒนาไปมากแล้วก็ตาม แต่เมื่อ เทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ประเทศยุโรป หรือญี่ปุ่น การประกันภัยของ ประเทศไทยโดยเฉพาะการประกันชีวิตยังได้รับความนิยมจากประชาชนน้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจาก หลายสาเหตุ อาทิ ความไม่เข้าใจคุณประโยชน์ของการประกันชีวิตหรือความไม่มั่นใจในบริษัท ประกันภัย หรือเนื่องจากระดับรายได้ต่ำ ขาดกำลังในการออมทรัพย์ เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า การประกันภัย เป็นธุรกิจที่มีความสำคัญและ เกี่ยวพันกับการดำเนินธุรกิจและชีวิตประจำวันของประชาชน จึงมีความจำเป็นที่รัฐจะต้อง เข้า ไปมีส่วนควบคุมดูแลและให้การส่งเสริม เพื่อมิให้เกิดความเสียหายหรือกระทบต่อความมั่นคง ใน ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ หน่วยงานของรัฐที่เข้ามามีบทบาทในการควบคุมและ ส่งเสริมโดยตรง คือ สำนักงานประกันภัย ซึ่งมีฐานะ เป็นกรม สังกัดกระทรวงพาณิชย์ และ ด้วยความสำคัญของธุรกิจประกันภัยดังกล่าว จึงทำให้สำนักงานประกันภัย เป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐ

ที่มีบทบาทสำคัญ และนำศึกษาถึงวิธีการดำเนินงานว่าประสบความสำเร็จมากน้อย เพียงใด มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรหรือไม่ ซึ่งคาดว่าจะ เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงวัตถุประสงค์ โครงสร้าง และการดำเนินงานของสำนักประกันภัย
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาในการดำเนินงานและวิธีแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
3. เพื่อศึกษาถึงผลจากการควบคุมและส่งเสริมของสำนักงานประกันภัยที่มีต่อการดำเนินงานของบริษัทประกันภัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. จะเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารของสำนักงานประกันภัย ได้ทราบถึงปัญหาในการดำเนินงาน วิธีแก้ไขปัญหา ผลของการควบคุมและส่งเสริม เพื่อที่จะได้นำมาประกอบการวางแผนการดำเนินงานต่อไป
2. จะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลโดยทั่วไป บริษัทประกันภัย และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงมาตรการต่างๆ ในการดำเนินงานของสำนักงานประกันภัยและมีความเข้าใจการประกันภัยมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัยในวิทยานิพนธ์ได้อาศัยข้อมูลจากแหล่งที่มาดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้มาจาก
 - (ก) การสัมภาษณ์ (Interview) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองต่างๆ เช่น กองนิติการ กองประกันวินาศภัย กองประกันชีวิต เป็นต้น
 - (ข) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ทำการออกแบบสอบถาม บริษัทประกันภัย 75 บริษัท โดยจัดส่งทางไปรษณีย์ 2 ครั้ง ปรากฏว่าได้รับคืนมาจำนวน 42 ชุด

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จาก

- (ก) พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 รวมทั้งประกาศและกฎกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (ข) วารสารของสำนักงานประกันภัย หนังสือที่ระลึกครบรอบ 1 ปี ของในการยกฐานะขึ้นเป็นกรมของสำนักงานประกันภัย เอกสารสิ่งตีพิมพ์ และสถิติข้อมูลต่าง ๆ ของสำนักงานประกันภัย

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาถึงการบริหารงานของสำนักงานประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ เป็นการศึกษาถึงการบริหารงานด้านการควบคุมและส่งเสริมธุรกิจประกันภัยและปัญหาในการดำเนินงานของสำนักงานประกันภัย ตลอดจนการสอบถามความคิดเห็นของบริษัทประกันภัย เกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมจากสำนักงานประกันภัย

สมมุติฐานของการศึกษา

1. การดำเนินงานของสำนักงานประกันภัยในปัจจุบันได้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานประกันภัยแต่เพียงบางส่วน
2. กำลังเจ้าหน้าที่ของสำนักงานประกันภัยไม่เพียงพอที่จะบริหารงานให้มีประสิทธิภาพตาม เป้าหมาย
3. การควบคุมของสำนักงานประกันภัยไม่ เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของบริษัทประกันภัย

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย